

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

04.04.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Дума

✓ **Трябват промени и в бизнес средата, и в образованието**

Ако някой доставчик изпълнява ангажиментите си така, както образованието ни, отдавна щяхме да сме го сменили, казва председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)

Васил Велев е един от учредителите на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) през 1996 г., в момента е председател на Управителния съвет. През октомври 2015 г. е избран за председател на Международния координационен съвет на организациите на работодателите. Изпълнителен директор на "Стара планина холд" АД и на "ХЕС" АД, както и член на съвета на директорите на "М+С Хидравлик" АД - все дружества от ТОП 10 на Българската фондова борса.

"Ръстът на БВП у нас се дължи единствено на еврофондовете и на държавните разходи, формиращи бюджетен дефицит и финансирани със заеми"

- Г-н Велев, бизнесът отдавна алармира, че кадрите, които излизат от висшето образование, не отговарят на неговите изисквания. Напоследък обаче се оказва, че бизнесът изпитва глад основно от изпълнителски кадри със средно образование. А виждаме огромен спад за последните 5 години на желаещите да учат в професионални училища. Тогава?

- Факт е, че в момента у нас работодателите изпитват остър недостиг на всякакви кадри - и с висше, и със средно образование. Много ще си помогнем, ако погледнем в очите истината за българското средно образование и не се поддаваме на емоционална, патриотарска и прочее слепота за същината на кризата в него. Най-сериозният проблем на образованието ни днес, тук и сега, не е толкова кой автор, литературно произведение или историческо събитие да се включи в програмите или не - а че системно не произвежда инженерни и технически кадри за българската индустрия!

Професионалните училища не съответстват на структурата на икономиката и на нейните потребности. Те са в сфери, които не са нужни, ала звучат добре, защото принципът е "парите следват ученика" и училищата си измислят атрактивни и лесни за обучение модули, за да дойдат учениците и да последват парите. Много професионални училища готвят децата по професии, които изобщо не се търсят, не се предлагат на пазара на труда в даден регион.

На 16 февруари т.г. АИКБ обнародва призив "За спешни действия по ускоряване на реформата в образованието". В него изразихме загриженост от все по-острата липса на подготвени кадри в широк спектър професии в областта на машиностроенето, електротехниката, транспорта и логистиката, здравеопазването, образованието и информационните технологии - както с висше, така и със средно професионално образование. АИКБ настоява за спешни действия за повишаване броя на учениците в професионалните училища, особено по дефицитни, но непопулярни специалности, увеличаване броя на лицата, завършили висше образование по търсени от бизнеса професии, и подобряване на адекватността на системата за образование спрямо потребностите на пазара на труда - по начин, който да гарантира прехода от образование към заетост.

- Как виждате реформата в това отношение?

- Реформата задължително трябва да включва мерки за повишаване на привлекателността на търсените професии, за които липсват кандидати; мерки за промяна на план-приема на ученици в професионалните училища; разширяване на обхвата на т.нар. защитени професии и допълнителни стимули за учениците, желаещи да се обучават по тях, включително и чрез отпускане на държавни стипендии; допълнителна мотивация и стимули за учителите в тези училища. Това може да бъде постигнато само чрез развитие и задълбочаване на връзките между образование и бизнес. За целта следва и оптимално да се оползотворят средствата от Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж". Смятаме, че е необходимо прецизиране и оптимизиране на процедурата за определяне на т.нар. защитени професии. Липсата на човешки ресурси става все по-задържач нашето развитие фактор. Не говорим вече за квалифицирани кадри, а за всякакви...

- Новите поправки в Закона за висшето образование дават възможност бизнесът да се намесва в приема на студенти в необходими професионални направления. Обаче се чува главно за недостиг на IT специалисти. На индустрията други

специалисти не са ли й необходими? И има ли вече механизми тя да инвестира в подготовката на висшистите, които й трябва?

- Най-проблемните професии и специалности са инженерно-техническите. Там липсват и среднисти, и висшисти. Нямаме учители, педагогически кадри, лекари, медицински сестри. Нашият колеж за медсестри в София привлича студенти с лозунга за незабавна реализация в ЕС на всички завършили... Т.е. с нашите бюджетни пари едно държавно учреждение организирано изнася навън продукцията си. Това е повсеместно. Агенцията по заетостта осигурява по поръчка на чужди фирми, също получавайки пари от бюджета, износ на български специалисти и в същото време блокира вноса на кадри у нас. Ако бях по-мнителен, щях да си помисля, че това е някакъв заговор - да изнесеш от България всичко, което може да работи, и да пречиш да се внесе...

Необходимо е веднъж завинаги да се изостави порочният принцип на финансиране на образованието "парите следват ученика/студента" и да се ограничи разкриването на нови висши училища, като се завишат изискванията към съществуващите. Не приемаме твърдението на някои висши училища, че ако бизнесът иска подготвени кадри, трябва да си плати за тях. Нали си плащаме чрез данъците, колко пъти да плащаме? Университетите следва да подготвят такива кадри, от които обществото и бизнесът имат нужда. Финансирането им трябва да бъде пропорционално на качеството на тяхната продукция, а успешната професионална реализация на студентите да е неделима част от това качество.

- Дали бизнесът има ясна представа колко на брой студенти в различните професионални направления трябва да бъдат приемани годишно?

- През 2015 г. свободните кандидатстудентски места бяха с 15 000 повече от броя на завършващите ученици. И във висшите, и в средните училища има места, но те не се заемат, защото няма кандидати. Няма обществен престиж за иначе търсени, необходими за пазара и обществото професии. Трябва да се използват стимули в такива случаи: например, държавни стипендии за най-дефицитните. А стипендията да върви с ангажимент за осигурено работно място през следващите 3-5 години. Магическата дума "дуално" обучение сама по себе си няма да ни помогне, ако не се явяват кандидати за това обучение. Нещата трябва да вървят в пакет. В повечето случаи осигуряващите работа предприятия са частни, значи естествено е да участва и частният бизнес. Бизнесът би се включил активно в този процес, гарантирам го.

- Но все пак държавата трябва да определи броя на приеманите студенти...

- От поне десет години говорим, че трябва да се направи съвместна програма на работодателските организации и МОН, в която да се фиксират "заявките" и съответно как те да се изпълняват. Не че не се прави нищо. Но преди да говорим за конкретни специалности и бройки, имаме да решим поне два принципни, основополагащи въпроса. Единият е доколко обявяваните специалности и бройки са синхронизирани с потребностите на реалната икономика - регионална, национална, като тенденции. Вторият е свързан с изтичането на кадри зад граница. С други думи: да не плащаме напразно данъци, с които млади хора да се учат на нещо, от което нямаме нужда, или пък да изнесат знанията и уменията си в друга държава, която не е платила и едно евро (паунд, франк, долар и пр.) за тяхното отглеждане като професионалисти.

Тук изобщо не става въпрос за емоции, патриотизъм, право на личен избор и свобода - казусът си е съвсем прагматичен. Тези хора заминават нанякъде, без да върнат парите за образованието си. Т.е., ако ще емигрират, да бъдат така добри да издължат на държавата инвестираните в тях публични средства. Не сме чак толкова богати, че да си позволяваме подобно разхищение. Много по-благоденстващи от нас държави не го допускат. Ако замине, нека върне парите на данъкоплатците, за да можем после с тези пари да обучим някой мигрант от Източна Украйна, Молдова, Западните покрайнини или Македония, който иска да работи в България. Това също е проява на безстопанственост и инфантилизъм - ние, бедна България, да обучаваме кадри за богатите страни в Европа и Америка.

- Как ще коментирате, че според новия училищен закон и новите учебни планове в последните два класа на гимназията отпадат като задължителни природните науки - физика, химия, биология, които са основата на всяка индустрия. Те остават като избираеми дисциплини, но малко училища в страната ще имат ресурс да ги предложат. Това няма ли да намали още повече интереса на зрелостниците към техническите и технологичните специалности във вузовете?

- В България липсата на квалифицирана работна ръка и застаряването на човешкия ни капитал са вече факт. В нашите предприятия хората на възраст между 50 и 60 години са гръбнакът. След още десет години нещата ще изглеждат драматично. Много предприятия ще бъдат затворени заради това, че няма кой да работи в тях, а не защото не са конкурентоспособни и не създават добър продукт. Да, имаме сериозен недостиг на кадри в природоматематическите и техническите специалности. И е необходимо да се формира интерес към такива специалности от детска възраст. Не само чрез подходящи учебни планове и програми, а и чрез извънкласни форми.

Ако ние съумеем да създадем култура, която да насърчава стремежа към знания, към любознателност, към интелектуална и професионална изява - ако обществото ни превърне всичко това в ценност и престиж, в повод за гордост и добро самочувствие - природните науки и като избираеми дисциплини ще печелят привърженици. Ние имаме да се справим с един много тежък културален проблем в нашето общество, и той се нарича "антиинтелектуализъм". Неговата идеология може да се сведе до едно изречение: "Невежеството, арогантността, войнстващата посредственост са по-добре оценени от образоваността и възпитанието."

- Непрекъснато се говори как ще развиваме високотехнологична индустрия, но българският бизнес продължава да бъде основно търговски и в областта на услугите. Предприема ли, според вас, правителството стъпки да създаде условия за развитие на индустрията изобщо и в частност на високотехнологични производства?

- Когато инвестициите в производството, в индустрията са по-големи и непрекъснато растат, това е сигурен белег за предстоящо покачване на брутният вътрешен продукт, на работните места, на жизнения стандарт. За съжаление не наблюдаваме значителен растеж в тези сектори. Макар и да има известно повишение, то до голяма степен се дължи на отделни единични големи вложения. В АИКБ неведнъж сме подчертавали, че за да има постоянни значителни инвестиции, включително в малки и средни предприятия, трябва да има добра бизнес среда. А тя е пряко следствие от устойчивост в

законодателството, сигурност на собствеността, добро регулиране от гледна точка на регулаторните режими, на оценка на въздействието при приемането на нови нормативни актове, на защита на конкуренцията. И разбира се, много важно е наличието на човешки ресурси. Защото трябва някой да управлява построените предприятия и да работи на купените машини. В това отношение ние за съжаление не решаваме проблемите, а те се задълбочават.

Необходимо е да се ускорят редица реформи, които да доведат до по-ефективно изразходване на обществения ресурс. Сферата на социалните услуги трябва да се промени така, че хората да имат стимул да се квалифицират и да полагат труд, а не да стоят вкъщи и да получават помощи, както е в момента. Тази представа за грижата за човека е остатък от социализма. Истината е, че всъщност не се грижим за него по този начин. Фактор за растеж е и намаляването на административните регулации и ограничаването на намесата на пазара на труда с непремерено и повсеместно повишение на минималната заплата и минималните осигурителни доходи.

В страната ни има производство. То, разбира се, не е това, което беше до преди 25-30 години, но е важно да се опитаме да съхраним и развием останалото, както и да насочим вниманието на младите хора към съзиданието. Не всичко е ИТ сектор, колцентрове и логистика. Човек не може да се облече в нули и единици, нито да закуси с тях. Доскоро имахме сериозен ръст на експорта. България изнася основно метали, продукти от сферата на маслата и горивата, машиностроителна и селскостопанска продукция, облекло, текстил, мебели. Но след като се вдигна драстично цената на еленергията и бяха повишени непазарно минималните работни заплати, износът също забави ръста си.

Бизнесът постоянно е подтикван да извади пари от банките и да инвестира. Наистина не са малко фирмите, които имат повече кеш или както се казва, "пари на склад" от дейността на компанията. Но дори и те не смеят да инвестират, камо ли пък другите, които имат недостиг и трябва да вземат кредит. Причините са много: липса на пазари, на добра бизнес среда, на човешки ресурси... И като резултат се трупат безсмислени банкови депозити при нищожни, почти нулеви лихви, а нямаме ръст в кредитирането, макар в банките да има огромно количество свободни пари.

- Пак се говори за ръст на brutния вътрешен продукт у нас, но дали този ръст не идва всъщност от калкулирането на европейските пари?

- Ръстът на brutния вътрешен продукт в България се дължи, за съжаление, единствено на еврофондовете и на държавните разходи, формиращи бюджетен дефицит и финансирани със заеми. Строят се магистрали, пречиствателни станции за много пари... и ето го ръста. Ако спрат тези средства, изчезва и той. Затова е неустойчив. А нормалното е парите от фондовете да дойдат като добавка, като надграждане над частните инвестиции. Тогава ще е налице истинско развитие на икономиката и на индустрията. Ако извадим еврофондовете и държавните заеми, с които се финансира дефицитът, ще имаме спад, а не ръст на БВП. Не сме пораснали като икономика, произвеждаме по-малко, а не повече. За да имаме реален и устойчив ръст, трябва да се направят бързи и радикални реформи.

Доколкото оповестените неотдавна от НСИ проценти са растеж, това не е здравословен растеж. Не е следствие от добър бизнес климат, от инвестиции в производство, а е малко като изкуствено дишане, допинг. Всички предвиждат по-нисък ръст на БВП за 2016 г. точно защото няма да има такова огромно усвояване на европейски средства - поради бюджетния цикъл на ЕС, защото сега не сме в края на периода, когато се усвояват последно и ударно пари. Това не е само в България.

[Тв. „Европа“](#)

✓ Бизнесът: Електроенергията трябва да поевтинее от 1 юли

[Интервю с Васил Велев](#)

[Сега](#)

✓ Приходите от ДДС при фирмени активи за лично ползване са нищожни

За първия месец, в който фирмите внасят налога, са събрани едва 1.3 млн. лв.

Големите очаквания за извънредни приходи от облагането с ДДС на ползването на фирмени активи за лични нужди катастрофираха в реалността. За първия месец, в който фирмите декларираха налога, в хазната е постъпила пренебрежима сума - около 1.3 млн. лв., научи "Сега". Ако това темпо се запази през цялата година, ефектът от въвеждането на новите правила ще е в пъти под прогнозирания от МФ. Въпреки скромния ефект и острите критики срещу неясния и сложен начин за администриране на данъка МФ не бърза да променя режима.

Март бе първият месец, в който фирмите подаваха новите формуляри за ДДС с включена изрична графа за облагане на личното ползване. Крайният срок за подаване на декларациите бе 14 март. По информация на "Сега" всички фирми, взети заедно, са декларирали обща данъчна основа за облагане по този ред в размер на около 6 млн. лв., а самите постъпления в бюджета възлизат на около 1.3 млн. лв. От НАП официално продължава да няма информация.

Постигнатото ниво от 1.3 млн. лв. е далече от прогнозните очаквания на МФ. От облагането на личното ползване министерството очаква около 100 млн. годишен приход, макар че сумата не е посочена официално никъде и се споменава като хвърчащо число в разговори с представители на бизнеса и счетоводните фирми. Ако изключим първите два месеца на годината, в които се чакаше подзаконова уредба на правилата, това би означавало 10 млн. лв. допълнителен приход на месец. Отчетеният допълнителен приход от облагането на личното ползване е открито пренебрежим спрямо общите месечни постъпления от ДДС. За февруари хазната отчете на месечна основа 541.9 млн. лв. приход от ДДС. За цялата 2016 г. бюджетът очаква от ДДС приходи в размер на 8.4 млрд. лв.

Скромните постъпления не са изненада на фона на сложния начин на администриране на данъка и многото неясноти по прилагането му. В окончателния си вид новите правила за облагане на личното ползване засягат всички видове активи независимо от стойността и вида им. Ако за тях фирмите са си възстановявали ДДС, следва да започнат ежемесечно да връщат в хазната част от данъка в случай на смесено ползване на актива. НАП до последно променяше указанието как да се изчислява този дял. Впоследствие се оказа, че признаването на дял на лично ползване поставя фирмите в риск да се окажат нарушители на осигурителното законодателство и облагането на личните доходи, защото ползването на фирмени активи за лични нужди се явява форма на непаричен доход. Финансовото министерство тепърва ще предлага законово решение на този проблем, като е съгласно с предложението на бизнеса личното ползване да се обложи с окончателен данък върху разходите по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. По този начин се облагат представителните и социалните разходи. Фирмите обаче настояват ставката на данъка да е 10%, колкото е и при представителните разходи, а МФ иска 17%, за да се компенсира в по-голяма степен неплащането на осигуровки при тези суми.

"Разговорите по тази тема текат много бавно и нямаме впечатление, че ще има промени в рамките на тази бюджетна година. По-скоро ще останат за догодина", коментира Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България. Той допълни, че обещаната от МФ нотификация за въвеждане на плоска удържка в размер на 50% от дължимия за възстановяване ДДС при покупка на фирмени автомобили над 6 места още не е изпратена. "Ако удържката ще е в този висок размер, ние настояваме режимът да важи и при покупки на леките автомобили с под 6 места, собственост на фирми. За тях в момента е изцяло забранено възстановяването на ДДС", коментира още Велев.

Pariteni.bg

✓ Нищожни приходи от данък „уикенд“

Едва 1.3 млн. лв. са събрани за първия месец, в който бизнесът внася новия налог

Големите очаквания за извънредни приходи от облагането с ДДС на ползването на фирмени активи за лични нужди катастрофираха в реалността. За първия месец, в който фирмите декларираха налога, в хазната е постъпила пренебрежима сума – около 1.3 млн. лв.

Ако това темпо се запази през цялата година, ефектът от въвеждането на новите правила ще е в пъти под прогнозирания от Министерството на финансите (МФ). Въпреки скромния ефект и острите критики срещу неясния и сложен начин за администриране на данъка, МФ не бърза да променя режима, съобщава в „Сега“.

Март бе първият месец, в който фирмите подаваха новите формуляри за ДДС с включена изрична графа за облагане на личното ползване. Крайният срок за подаване на декларациите бе 14 март. По информация на вестника всички фирми, взети заедно, са декларирали обща данъчна основа за облагане по този ред в размер на около 6 млн. лв., а самите постъпления в бюджета възлизат на около 1.3 млн. лв. От НАП официално продължава да няма информация.

Постигнатото ниво от 1.3 млн. лв. е далече от прогнозните очаквания на МФ. От облагането на личното ползване министерството очаква около 100 млн. годишен приход, макар че сумата не е посочена официално никъде и се споменава като хвърчащо число в разговори с представители на бизнеса и счетоводните фирми.

Ако изключим първите 2 месеца на годината, в които се чакаше подзаконова уредба на правилата, това би означавало 10 млн. лв. допълнителен приход на месец. Отчетеният допълнителен приход от облагането на личното ползване е открито пренебрежим спрямо общите месечни постъпления от ДДС. За февруари хазната отчете на месечна основа 541.9 млн. лв. приход от ДДС. За цялата 2016 г. бюджетът очаква от ДДС приходи в размер на 8.4 млрд. лв.

Скромните постъпления не са изненада на фона на сложния начин на администриране на данъка и многото неясноти по прилагането му. В окончателния си вид новите правила за облагане на личното ползване засягат всички видове активи независимо от стойността и вида им. Ако за тях фирмите са си възстановявали ДДС, следва да започнат ежемесечно да връщат в хазната част от данъка в случай на смесено ползване на актива. НАП до последно променяше указанието как да се изчислява този дял.

Впоследствие се оказа, че признаването на дял на лично ползване поставя фирмите в риск да се окажат нарушители на осигурителното законодателство и облагането на личните доходи, защото ползването на фирмени активи за лични нужди се явява форма на непаричен доход. Финансовото министерство тепърва ще предлага законово решение на този проблем, като е съгласно с предложението на бизнеса личното ползване да се обложи с окончателен данък върху разходите по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. По този начин се облагат представителните и социалните разходи.

Фирмите обаче настояват ставката на данъка да е 10%, колкото е и при представителните разходи, а МФ иска 17%, за да се компенсира в по-голяма степен неплащането на осигуровки при тези суми.

„Разговорите по тази тема текат много бавно и нямаме впечатление, че ще има промени в рамките на тази бюджетна година. По-скоро ще останат за догодина“, коментира председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

Той допълни, че обещаната от МФ нотификация за въвеждане на плоска удържка в размер на 50% от дължимия за възстановяване ДДС при покупка на фирмени автомобили над 6 места още не е изпратена. „Ако удържката ще е в този висок размер, ние настояваме режимът да важи и при покупки на леките автомобили с под 6 места, собственост на фирми. За тях в момента е изцяло забранено възстановяването на ДДС“, коментира още Велев.

Важни обществено-икономически и политически теми

24 часа

✓ Танева: Тази година седмицата на гората ще премине под мотото „Подобри гората“

"Отново е пролет и отново природата се отваря за обновление и промяна. Това е времето, в което отбелязваме Седмицата на гората - символ на уважението и зачитане на природата, на нейната виталност и на това, което тя ни дава. Този празник носи радост на всички, които милеят за горите и влагат сили и енергия за нейното обновление, опазване и съхранение, така че да я предадем на бъдещите поколения в по-добро състояние, съхранила своята жизненост и сила. Ето защо през тази година седмицата на гората ще премине под мотото „Подобри гората“. Това написа във фейсбук профила си министърът на земеделието и храните Десислава Танева.

"Чрез този призив заявяваме своята воля за реализиране на позитивни и устойчиви политики в сектора, с които да запазим горското богатство и разнообразие. Същевременно цялостната управленска стратегия е насочена за гарантиране предвидимост и откритост в управлението и стопанисването на горите", допълни Танева.

"В последната година и половина от началото на нашия мандат реализирането на дългоочаквани политики в сектора е наш основен приоритет. Предприетите законодателни и управленски мерки доведоха до подобряване на контрола в горите, повишаване на прозрачността и изсветляване на сектора. Внедрихме електронна система за проследяване и видеонаблюдение на движението на дървените материали", уточни министърът.

"При възлагането на дейностите в горите въвеждаме поетапно електронно провеждане на търговете в държавните гори. Продължава и сертифицирането на държавните горски територии, което е допълнителен гарант за законността на добитата дървесина", пише още в социалната мрежа Десислава Танева.

"Управлението и стопанисването на горите са подобрени, като положителният финансов резултат от 12 милиона лева за миналата година на държавните предприятия, или 5 пъти повече от предходната, показва, че с почти същия добив на дървесина са постигнати по-добри финансови резултати. 29 милиона, или с 8% повече от миналата година са предвидените средства за 2016 г. за горскостопански дейности, свързани със залесяване, стопанисване, защита и опазване на държавните горски територии. 19 хиляди дка е предвидената площ за залесяване в държавните гори, което е с 21 % повече спрямо извършеното залесяване през миналата година и с 59% повече спрямо 2014 г. 177 км са подобрените и ремонтирани горски пътища през миналата година, или три пъти повече от предходната. Заявката за тази година е още по-амбициозна – над 210 км", уточнява министърът на земеделието и храните.

"През тази година сме заложили началото на национална инвентаризация на горите, с което ще се сложи край на спекулациите за състоянието на този на ценен национален ресурс. Подготвяме промени в наредбата за възлагането на дейности в горите за да изпълним повелята стратегическият ресурс дървесина да бъде максимално оползотворяван в страната ни. Не сме забравили огромният интерес към т.н. специални функции на горите и за това в плановете ни е и наредбата за формулиране, поддържане и остойностяване обществените, екосистемните услуги от горите", уточнява Танева.

"Разчитаме с общи усилия да постигнем така желаната цел на цялото българско общество – да запазим гората на България! Работим съвместно с останалите ведомства срещу все още наличните грозни явления в горското стопанство. Тази борба е нелека и изисква постоянство, а не кампанийност. За изминалите 18 месеца от началото на мандата доказахме непримиримост, независимост и справедливост", завършва тя.

✓ 16 800 акта за незаконна сеч са издадени само за миналата година

16 800 акта за незаконна сеч са издадени само за миналата година. Това съобщи пред радио „Фокус“ инж. Тони Кръстев, изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ).

По думите му ежегодно има заловени нарушители, но са необходими законодателни промени за по-голям ефект при събираемостта на наложените глоби и наказания.

„Миналата година има по-добри резултати от предходната. Издадени са 16 800 акта за извършени нарушения. Лошото е, че нямаме необходимия ефект при налагането на наказанията. ИАГ и Министерството на земеделието и храните правят всичко възможно за промяна на нормативната уредба в тази сфера. Искаме промяна на някои текстове в Закона за административните нарушения и наказания и в наказателния кодекс, за да се подобри ефективността при налагането на наказанията. Около 50% е събираемостта на наложените глоби на юридически лица. При тях събираемостта е по-висока, защото те имат финансова възможност. Общата събираемост е между 12% и 15%. Проблемът е, че голяма част от нарушителите в горите нямат официални доходи, нито имущество. Затова НАП няма инструментариум, с който да събере наложените им глоби“, каза инж. Кръстев.

Той добави, че над 2/3 от горските пожари са в резултат на запалване на земеделски земи. Инж. Кръстев поясни, че последните години са предприети успешни действия за намаляването им и се следи за незаконни палежи в горите. „Реакцията за пожари се е подобрила“, увери инж. Кръстев.

✓ ЧЕЗ: Всеки десети потребител краде ток

При всеки десети клиент на „ЧЕЗ Разпределение“ – България се откриват нарушения при начина на потребление на ток. Това съобщи пред Нова ТВ ръководителят на Отдел „Нетехнически загуби“ в компанията Филип Йорданов.

Той каза още, че в отделните райони на страната начините за злоупотреби при потреблението на електроенергия са различни и коментира схеми, за които сигнализираха зрители на Нова в рубриката ни „Моята новина“.

„Зачестяват случаите на манипулиране на електромера“, обясни още Йорданов.

Той подчерта, че опитите за кражба на ток не само до влошават качеството на услугата на ЧЕЗ, но и могат да предизвикват тежки аварии.

Експертът бе категоричен, че щетите, нанесени от крадците, са за сметка на дружествата, а не на клиентите.

✓ Догодина близо 30% от глобалните разходи за реклама ще са в дигитални медии, в България - 16.7%

Водещата глобална медийна агенция Carat публикува актуализирани прогнози за развитието на рекламния пазар в световен мащаб за 2016 г. и 2017 г.

Прогнозата, получена на база на данни от 59 пазара в Европа, Африка, Северна и Южна Америка, Азия и Тихоокеанския регион, показва увеличение на инвестициите в реклама с 4,5% до 538 милиарда долара през 2016 г. Основните събития, които ще окажат положително въздействие в сектора остават президентските избори в САЩ, Олимпийските игри в Рио де Жанейро и Европейското първенство по футбол. Положителният тренд се очаква да бъде запазен и през следващата година с идентичен ръст от 4.5%.

Докладът потвърждава прогнозата за възхода на дигиталната реклама, която се превръща в движеща сила на пазара през 2016 г., благодарение на силния растеж на мобилната реклама, онлайн видео форматите и социалните медии. Всеки едни от тези канали се очаква да отбележи двуцифрен ръст на инвестиции, както през тази, така и през следващата година. През 2017 г. близо 30% от глобалните разходи за реклама ще бъдат разпределени в полза на дигиталните медии и в световен мащаб ще достигнат нива от 161 милиарда долара.

Броят на държавите, в които дигиталните медии вече са основен канал в микса и отнемат първенството на телевизията, вече е 12. Към първата десетка, в която влизат Великобритания, Ирландия, Канада и Австралия, тази година се присъединяват Естония и Хонг Конг. Очакванията са до 2018 г. в този списък да влязат още САЩ, Германия, Австрия и Тайван.

За България Carat запазва прогнозата си за увеличение на общите рекламни инвестиции през 2016 г. с 2,9% и с 2,7% за 2017 г., като една шеста (16.7%) от тях през следващата година ще бъдат вложени в дигитални медии. Те ще останат и най-добре

представящия се рекламен канал с ръст на годишна база от 10.6% за 2016 г. В основата на този ръст ще бъдат, вече наложилото се за една година у нас, автоматизирано закупуване на реклама (programmatic buying), мобилната и онлайн видео реклама.

Регионът на Централна и Източна Европа се очаква да се върне към положителен ръст през 2016 г. с 2.2% увеличение на рекламните инвестиции, което е положителна ревизия на прогнозата от края на миналата година, когато този ръст беше предвиден да достигне ниво от 1.6%. Пазарен оптимизъм се отчита и в предвижданията за 2017 г. – увеличение на рекламните инвестиции с 4%, главно благодарение на стабилизацията на руския рекламен пазар.

Джери Булман, главен изпълнителен директор на Dentsu Aegis Network, част от която е и Carat, коментира прогнозата така: „Последната прогноза на Carat, която включва и първи анализ за 2017 г. ни дава основание да подсилим оптимизма си по отношение на рекламните инвестиции в световен мащаб. Въпреки, че икономическата нестабилност засегна някои основни пазари, растежът в глобален план остава стабилен, както през тази, така и през следващата година.

Силата на дигиталните медии ще продължи да бъде доминиращия фактор за увеличение на глобалните разходи за реклама, докато телевизията остава в основата на нашия бизнес. Рекламата става все по-сложна и по-зависима от данните и от решаващо значение за агенциите е да се движат бързо, за да могат да отговорят успешно на нуждите на дигиталната икономика. Всичко това се отразява върху иновативните решения и подхода, който прилагаме към своите клиенти.“

✓ Казанлък влезе с готов модел в дуалното обучение

Преди смъртта си през 1923 г. патронът на гимназията Иван Хаджиенов от Казанлък завещал на родния си град един милион златни лева с поръката там да бъде изградено “модерно занаятчийско училище”. На практика това завещание било изпълнявано и през годините, докато днешното училище се зовяло механотехникум “Цвятко Радойнов”.

Неслучайно и до днес в съзнанието на казанлъчани то е останало като Механото.

Историята е важна заради традициите, а те в гимназия “Иван Хаджиенов” повеляват от години часовете по практика на учениците от последните класове в машиностроителните специалности да се провеждат във водещи местни фирми, каквито са оръжейната “Арсенал” и “М+С хидравлик”.

От 1 януари т.г. към тях заради дуалното обучение се присъедини и фирмата “Гуала Клоужърс Тулс”.

“Между училището и фирмите вече имаше изградени добри взаимоотношения и това позволи на Казанлък да влезе в проекта за дуалното обучение със свой готов модел”, казва зам.-директорът на “Арсенал” Владимир Чучумишев.

Дуалното обучение предполага в последните си 2 гимназиални години тийнейджърите да бъдат едновременно и ученици, и работници. По време на практиката си във фирмите вече имат трудови договори и на практика са техни работници.

Засега казанлъшката гимназия участва в проекта само със специалността “Машини и системи с цифрово-програмно управление”, но за догодина вече са заявили желанието си да включат и “Мехатроника”. Идеята е за новата учебна година да бъдат приети общо 52-ма деветокласници - по 26 души във всяка специалност. А от опита на гимназията в това отношение вече се интересуват и от други градове - звънели от Стара Загора, Русе, Пазарджик.

Сега деветокласниците в специалността “Машини и системи с ЦПУ” са 23-ма. Те се обучават само в училищни условия, тъй като не са навършили 16 години и законът не позволява да бъдат наемани в предприятията. Те ще постъпят там с трудови договори в 11-и клас. За да се подготвят по-добре за това време, а и като бонус, че участват в проекта, от началото на годината тези ученици получават от проекта месечни стипендии по 50 лева. Това ще продължи и в десети клас, а след това, докато се дипломират, в продължение на 2 години ще получават трудовите възнаграждения, които си заработят по време на практиката си в предприятията.

В заводите, и то вече като участници в проекта за дуалното обучение, сега са единайсетокласниците от същата специалност на гимназията. “Когато ги приемахме, този проект не съществуваше. А когато се включихме в него, в началото той беше само за новоприетите деца от девети клас. Но след това решихме пилотно, и то по предложение на фирмите партньори, допълнително да включим и учениците от 11-и клас - те и без това вече са на практика в тези фирми”, разказва Любомир Костадинов.

Тези ученици са точно 20, сред които и едно момиче - Благомира Георгиева. Тя, както и останалите ѝ съученици вече са навършили 17 години и с изричното разрешение на Инспекцията по труда и на родителите им могат да сключват трудови договори. За да стане това, първо трябвало да изчакат да изтече 2015 година - и родените чак в края на годината да навършат 17. Затова през първите 3 месеца от новата учебна година и те както деветокласниците получавали стипендии от 50 лева с пари от проекта, а от 1 януари 2016 г. вече се водят на работа с трудови договори в трите казанлъшки фирми като равноправни техни служители. Тийнейджърите се гордеят и с първите си трудови книжки.

“От “Арсенал” дори искаха да наемат всички 20 ученици, но ние решихме, че за учебния ни процес е необходимо разнообразие, затова разпределихме учениците в трите фирми, които пожелаха да бъдем партньори в проекта”, разкрива Костадинов.

Сега 10 ученици се трудят в оръжейната фирма, 6 са в хидравликата, останалите 4 - в “Гуала”, където изработват шприц-форми, от които след това се правят дозатори и капачки за високоалкохолни напитки.

Трите фирми предварително се споразумели учениците да не бъдат назначавани на минималната работна заплата, а на реалната заплата, която отговаря на длъжността им “оператор на машина с ЦПУ” Те вече получиха първите си две заплати - през февруари и март, които са според времето, в което са били в цеховете - по 2 работни дни в месеца за по 7 часа. За това време им се начисляват осигуровки, право на отпуск и всичко, което се полага на работника по трудов договор.

Според проекта времето на учениците във фирмите тепърва ще расте - занапред в 11-и клас практиката ще стане 2 дни от седмицата, в 12-и клас - 3 дни.

Във фирмите учениците получават конкретни производствени задачи от своите наставници, които обикновено са работници с дълъг стаж и опит. Но за реда по време на практиката задължително отговаря учител от гимназията. Това, за реда, бил един от многото въпроси, които задали родителите, преди да дадат писменото си съгласие децата им да бъдат включени в проекта.

“От общата ни работа ползата е взаимна. В училище си даваме сметка, че материалната ни база остарява и изостава, а една машина с ЦПУ струва от 100 хиляди лева нагоре. Имаме една за учебни цели, но не можем да си позволим повече. В същото време фирмите хвърлят много пари, за да се обновяват технически и да следват съвременните технологии, а нямат достатъчно подготвени квалифицирани кадри за работа с новите високотехнологични машини. Затова те имат голямо желание да си сътрудничим, в учениците, които са на практика при тях, те виждат своите бъдещи работници. По тези причини и преди дуалното обучение ние се бяхме насочили да провеждаме практиката си там”, разказва Любомир Костадинов.

“Освен че трупат на място знания и опит, тези ученици имат предимството отрано да познават и Кодекса на труда”, допълва Владимир Чучумишев. Това ги кара да се държат някак по-различно във фирмите, отколкото в училище, забелязва и учителката Златина Илиева, която преподава специални предмети и води и практика. Например, когато са на работа, учениците не само не отсъстват, но и не закъсняват, защото в предприятията се влиза с електронни пропуски и системата отчита всяко закъснение, което после се отразява върху заплащането. А в училище най-много да ти напишат за това неизвинено отсъствие, от което никой не се стряска... Но ако отсъстваш от работа, трябва да представиш болничен лист, който след това се представя в НОИ - досущ както при възрастните.

Като равноправни работници, тийнейджърите могат да ползват услугите на работническите столове, както и други социални придобивки. Например в “Арсенал” е откоleshна традицията всеки работник на рождения си ден да получава подарък под формата на торта, изработена в кухнята на фирмата. Засега никой от 10-те нови работници ученици не е имал личен празник, но дойде ли денят, торти ще има и за тях, уверяват от ръководството. В “М+С хидравлик” пък стените на цеховете са украсени със стотици цветни снимки - портретът на всеки работник тук е на таблата. Скоро ще сложат и снимките на учениците, обещава Гергана Дечева, която отговаря за проекта от фирмата.

Техническият директор на “Гуала Клоужърс Тулс” Страшимир Овчаров обобщава позицията и на трите фирми, че са доволни от старанието на учениците и че са готови, щом завършат, да ги приемат на работа при тях Дори и да пожелаат да завършат висше образование преди това. А в “Арсенал” имат и програма, според която издържат като свои стипендианти студенти, които учат по необходими за фирмата специалности.

“Не е тайна, че други ученици завидват заради привилегиите, които получават връстниците им по дуалното обучение”, не крие Златина Илиева. Но дали само заплащането мотивира гимназистите да се включват с желание в проекта? Без съмнение, то е много важно, както и перспективата тези момчета и едното момиче един ден да не са клиенти на трудовите борси. Дори отсега единайсетокласниците “си правят устата” да ги оставят на работа и през лятото, когато ще бъдат във ваканция и не са задължени да идват на работа.

“Има много хляб в тази професия”, така Даниел Тонев, един от “работниците” на “Арсенал”, отговаря на въпрос на “24 часа” защо е избрал да учи тъкмо в тази, а не например някоя езикова гимназия. А Петър Демирев от град Крън има още един железен мотив да бъде тук - момчето е потомствен арсеналец. В тази фирма се пенсионира навремето дядо му, сега тук работят майка му и баща му, брат му, леля му и свако му. И той не иска да изневери на семейната традиция, затова, когато ги разпределяли по фирмите, Петър избрал “Арсенал”.

За да продължат по-успешно дейността си в него, фирмите партньори в проекта, имат предложения. Обобщава ги зам.-директорът на “Арсенал” Владимир Чучумишев:

- Доста неща трябва да се променят - основно във вида на трудовите договори - сега те са такива, че да се правят компромиси. Това е така, защото законът допуска да се договаряме с непълнолетни лица над 16 години, но не казва нищо конкретно за учениците, които в рамките на дуалното обучение не са на работа по цял работен ден, а само за определени часове. Техните трудови договори следва да отразяват спецификата на дуалното обучение, защото на базата на непълните работни дни следват непълни месеци, непълни отчитания на осигуровките, на отпуските.

Друго важно е да има по-гъвкава политика по отношение на учебните планове. Те да се правят и с участието на фирмите партньори, които най-добре знаят какви са потребностите за едно добро обучение на бъдещите им работници.

Чучумишев посочва още една любопитна подробност в казанлъшкия опит в дуалното обучение - най-напред пилотните проекти - защото освен с Швейцария българските власти реализират подобни проекти още с Германия и Австрия, стартирали заради нуждата от квалифицирани кадри на смесени предприятия на българската страна тъкмо с тези държави.

Но в Казанлък основните 2 фирми - "Арсенал" и "М+С хидравлик", са изцяло български, а "Гуала Клоужърс Тулс" е с италианско участие. Разбира се, учениците от гимназия "Иван Хаджиенов" едва ли се интересуват от подобни подробности. Те още не могат да се нарадват на първите си заплати и без да са се договаряли предварително, почти всички твърдят, че все още не са похарчили нито лев от парите - пазели ги за море през лятото.

Сегашните програми вземат само доброто от старите УПК

По-възрастните учители си спомнят времената, когато към някои по-големи заводи имаше специални заводски училища - СПТУ (средно политехническо училище), които готвеха кадри за тези предприятия. По-късно те бяха масово закрити. По едно време учениците от хуманитарните гимназии бяха задължени да учат в УПК - учебно-производствени комплекси, за да придобият някаква работническа професия. Дори помощник-директорът на гимназия "Иван Хаджиенов" Любомир Костадинов не е забравил как навремето брат му, заедно с други отличници от Математическата гимназия, избрал да завърши уж непрестижното транспортно училище, за да вземе шофьорска книжка за професионалист категория "С". По-късно и УПК-тата останаха в историята...

Сега в дуалното обучение някои виждат едно своеобразно завръщане към предишния опит, но на друго, по-високо равнище.

✓ Без субсидия и 5% неустойка, ако фермер забави проект

До 12 месеца трябва да е започнала инвестицията със строителство, до 9 месеца - ако е без

В новите договори по подмярка 4.1 "Инвестиции в земеделски стопанства" от Програмата за развитие на селските райони има включени клаузи, които да гарантират, че проектите ще бъдат изпълнявани навреме. Така одобрените за субсидия са длъжни да започнат реално инвестицията в срок не по-дълъг от девет месеца от датата на подписване на договора, ако няма строително-монтажни работи (СМР). Изпълнението на проекта трябва да започне до 12 месеца от подписването на договора, ако инвестицията е със СМР.

Бенефициентите трябва да уведомят писмено фонд "Земеделие", че са започнали инвестициите си. Това става, като представят документ за извършено авансово или частично плащане в размер не по-малък от 20 на сто от одобрената финансова помощ.

Може да се прилагат и издадена фактура за сума над посочения размер, подписани приемно-предавателни протоколи за извършени дейности по проекта на стойност не по-малка от 20-те процента и други.

Документите трябва да бъдат изпратени до разплащателната агенция с придружително писмо в свободен текст, в което изрично да се посочва номерът на договора.

Фонд "Земеделие" ще прекрати едностранно и без предизвестие договора по подмярката в случай, че бенефициентът не започне изпълнението на одобрената инвестиция в определените срокове; не изпълни задължението си да предостави писмено доказателства за начало на инвестицията или те са на стойност по-малка от 20 на сто от одобрената финансова помощ по договор или анекс.

В тези случаи фермерът дължи на фонда обезщетение в размер на полученото по договора плащане, както и неустойка от законната лихва върху получената сума, считано от датата, на която изтича срокът за стартиране на изпълнението на инвестицията. Когато няма извършено плащане по договора, се дължи неустойка от 5% от одобрената субсидия.

Стопаните няма да плащат неустойка, ако до изтичане на шест месеца от сключването на договора по подмярка 4.1 уведомят фонда, че се отказват от помощта и желаят договорът да бъде прекратен.

Досега близо 260 млн. лв. е одобрената субсидия по подмярка 4.1, като 577 проекта от всички разпределени за обработка заявления за подпомагане вече са със сключени договори. Сумата е 87 на сто от определения със заповед на министъра на земеделието Десислава Танева бюджет за прием.

Обобщените данни показват, че преобладаващата част от одобрените към момента проектни предложения са насочени изцяло в сектор "Растениевъдство" - 369, или 70% от всички обработени заявления. 27 на сто (142 проекта) са в сектор "Животновъдство", а останалите 3% ще се изпълняват едновременно в двата сектора.

Субсидията за проектите в сектор "Растениевъдство" е 113 829 892 лв., от които 12%, или 13 936 767 лв. са насочени към приоритетната за подпомагане дейност с направление "Етеричномаслени и медицински култури". Останалите 88% са безвъзмездна финансова помощ за подпомагане на дейности по производството на земеделски продукти от сектор "Плодове и зеленчуци". 21 на сто от одобрените проекти са на стопанства в преход към биологично производство, за което бенефициентите са представили сключени договори за сертификация и контрол или са вече сертифицирани производители на биологични продукти. Финансова помощ в рамките на подмярка 4.1 ще бъде предоставена и за отглеждане на зеленчуци - оранжерийно производство.

68 544 421 лв., или 37 на сто от общия размер на одобрената субсидия са за подпомагане на земеделски производители, чиято дейност е насочена изцяло в сектор "Животновъдството". Основната част от проектите (55 броя) са за производство на сурово краве мляко, като инвестициите са насочени към достигането на съответния стандарт в областта - технологично обновяване на съществуващи кравеферми, подобряване на сградния фонд, както и към закупуване на земеделска техника за обработка на почвата с цел добив на продукцията за покриване на собствените нужди на фермите.

Финансова помощ ще бъде предоставена още за модернизирани на ферми с направление овцевъдство (за мляко и за месо) - 25 броя, птицевъдство (бройлери за угояване и за яйца) - 3, говедовъдство - 2, свиневъдство - 2, и пчеларство - 18, както и за създаване на нова щраусова ферма.

Одобрени са проекти и за производство на козе и биволско мляко. Част от одобрените проекти в сектор "Животновъдство" са за производство на биологични продукти, предимно за производство на биопчелен мед.

Земеделските производители, чиято дейност е насочена към смесени сектори - комбинация от растениевъдство и животновъдство, ще получат финансова подкрепа от 2 345 595 лв.

Обработката на заявленията по подмярката продължава, като към момента се разглеждат проекти, оценени с минимум 39 точки.

✓ От 300 до 1000 лева данък за таксиджии

Със 100 лв. пада долният праг на патента за малки общини

От 300 до 1000 лв. да бъде патентният данък за таксиджии. Това предлагат депутати от управляващата коалиция между първо и второ четене на Закона за местните данъци и такси. Първоначално бе записано данъкът да е между 400 и 1000 лв.

Още при обсъждане на промените на първо четене шефката на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова каза на таксиметровите шофьори, че ще се търси решение да се облекчи налогът. Мотивът да се намали долната граница бе, че в малки градове таксиджиите нямат големи приходи.

Данъчно задължени ще са единствено притежателите на лиценз. Вносителите предлагат да се отхвърли задължението и за плащане на налог от лица, извършващи превоз от името на превозвач, но за своя сметка. За причинени вреди отговорността вече ще се търси и от притежателя на лиценз, и от самия шофьор. Така ще се избегнат ситуацията, в които таксиджията, причинил щети, и притежателят на лиценза си прехвърлят отговорността.

Няма да се облагат всички коли, с които се извършва превоз, както бе гласувано първоначално. Данъкът ще е само за автомобила, за който е издадено разрешение, а за да бъде получено такова, налогът трябва да е платен предварително. Общинският съвет определя размера на данъка до 30 септември 2016 г.

Същият е срокът, до който министърът на финансите трябва да издаде образец на декларацията. Първоначално бе записано срокът да е 31 януари 2017 г. Ако общинският съвет не определи нов размер, ще се плаща този от предходната година.

Превозвачът и шофьорът трябва да имат сключен писмен договор. За да се получи разрешение, и двете страни не трябва да дължат данъци и осигуровки.

Всички разрешения ще бъдат включени в публичен регистър.

✓ **Бойко Атанасов: Успехът е и в цифрите, но истинският е в доверието на гражданите към НАП**

80% от новите дългове вече се плащат в срок, а не се събират принудително, казва главният изпълнителен директор на НАП

11,5% повече приходи при 3% ръст на икономиката е сериозно постижение

Само за януари от данък уикенд събрахме 1,3 млн. лв.

Ако получим дознателски функции, ще се разкриват повече данъчни престъпления

- Събрахте рекордни приходи през 2015 г., г-н Атанасов. Как изглежда успехът в цифри и какви са целите за тази година?

- 2015 г. беше категоричен успех за екипа на НАП. Тя е годината, която отбелязахме като най-силната на ниво резултати и като най-удовлетворяваща на ниво постижения за екипа. Събраните от нас приходи са над 15,5 млрд.лв. Спрямо 2014 г. успяхме да постигнем ръст на приходите с над 1,5 млрд.лв., което в проценти е 11,5% повече. Ако трябва да посоча фокусирано най-сериозния успех на екипа ми, то това е числото 80%.

- Защо точно 80% и какво означават те?

- Точно 80% от нововъзникващите дългове се изплащат от фирми и граждани в срок. Резултатът е следствие от новите практики и модели на отношение към данъкоплатците, внедрени в работата ни, както и на електронните услуги, които въвеждаме постоянно. Именно чрез тях насърчаваме доброволното изпълнение, а същевременно

намаляваме драстично

разходите за събиране от

некоректни длъжници

Дългосрочната ни цел е да ангажираме обществото към промяна в посока лично отношение към процеса на плащане на данъци и осигуровки. Моето вярване е, че когато ние покажем отношение към гражданите, и те ще покажат отношение към нас. Доказателство за това е и ръстът на издаването и изискването на касови бонове в цялата страна - един от начините, по които заедно - данъчни, граждани и бизнес, се изправяме срещу сивата икономика.

- Вие сте в данъчната администрация 20 години, какво е обяснението за ръста на приходите, съпоставен с този на икономиката?

- Прогнозният ръст за икономиката за 2015 г. беше 3%. Сравнението с ръста на събираемостта от НАП от 11,5 % прави въпроса ви повече от релевантен. Всеки път когато една организация постигне изключителен резултат е важно да се проследи стратегията, чрез която е получен. В контекста на данъчната администрация познавам в детайл спецификата от 20 години, а последните 3 имам ангажимента да отговарям за управлението както на процесите, така и на екипите. Постигнатият резултат в толкова комплексна среда е причинно-следствена връзка от няколко компонента.

- Влезте в детайли...

- Да, разбира се. На първо място са иновативните мерки за събираемост, като телефонни обаждания, индивидуализирани писма, в които показваме желание за подкрепа и съдействие при изпълнение на задълженията, уважение, експертно мнение. Акцентът е върху отношенията с гражданите и компаниите. Данъкоплатецът е клиент на администрацията и заслужава отношението, което може да получи в частния сектор. Всеки от нас в ролята на данъкоплатец иска да има ясна комуникация, подкрепа при реализиране на плащанията и чисто човешко отношение в офиса, базирано на добрите практики в сферата на обслужване на клиенти. Като втори компонент ще отбележа цялостната ни визия за използване на електронни услуги. От една страна, визирам тези, ползвани от данъкоплатците, а от друга, електронните системи, с които екипът ни да управлява ефективно процесите по събиране, обслужване и контрол, да прави анализи и прогнози и да целеполага информирано. Благодарение на тях от

бюрократична структура НАП се

трансформира в ефективна организация,

действаща в посока съкращаване на срокове, оптимизация на ненужни процедури и унифицирано деклариране на данни. Третият компонент е начинът на управление на екипите, където акцентът е върху личната отговорност, мотивацията за успех и признанието за усилията както на лидерите, така и на експертите в екипите ни.

- Защо все слагате акцент на екипността?

- Един от важните елементи на успеха е оптимизацията на организационната структура и въвеждането на звено "Фискален контрол", което има за цел предотвратяване на данъчни измами при превоз на стоки с висок фискален риск на територията на България. Отделно е и синхронът и работата в екип, които имаме с Министерство на финансите, премиера и останалите ведомства, свързани с изпълнение на задълженията на НАП. И да, успехът е в цифрите, но истинският успех е в доверието на гражданите в данъчната администрация. Истинският успех ще е, когато имаме устойчивост на минимум тези 80% доброволно изпълнение на задълженията, при което данъкоплатецът усеща професионално отношение и има достъп до системата с най-новите технологии.

- Високите резултати изискват по-високи цели. Предизвикателствата ви за тази година?

- Факт е, че сме в края на първото тримесечие на годината и вече можем да отчетем както предизвикателствата, така и резултатите от прилагането на стратегията ни за управление на приходите за 2016 г. Администрирането на данък уикенд е едно от тях. На срещите с бизнеса постигнахме абсолютно съгласие за 3 основни точки: първо, че той не е нов данък, а е ДДС, начисляван и спрямо лична употреба на служебни активи. Нашата цел е да съблюдаваме да бъде деклариран и издължаван. Втората точка е, че това е доказана европейска практика, а целта е еднакво отношение към всеки краен потребител, който плаща ДДС. Третата точка на съгласие е, че и бизнес и администрация имат интерес за лесното му администриране. Вярването ми е, че колкото по-лесно нещо се отчита, толкова по-лесно се проверява и контролира. Давам пример за ефекта на контрол върху ДДС за ползването на активи за лични нужди: за януари 2016 г. събираемостта е общо 1,3 млн. лв. от начисления данък. Основната ни цел за 2016 г. е да постигнем ръст на цялостната събираемост спрямо 2015 г. с над 7%. Сами можете да си представите, че говорим за цел, представляваща над 18,5 % като сумарен ръст за две години спрямо 2014 г. Това е изключително сериозна заявка, че сме на прав път по отношение на стратегия за действие и предприети мерки.

- Избройте приоритетите ви тази година?

- Усъвършенстване процеса на обслужване на клиенти. Имаме за цел да предоставим още възможности за улеснен процес на доброволно изпълнение на задълженията чрез стимулиране на администрирането на данъци през интернет с помощта на Персоналния идентификационен код. Чрез въвеждането му през 2015 г. променихме начина на общуване с клиентите. До момента сме издали над 500 хил. безплатни персонални кода, с които притежателят може да проверява и подава данъчни и осигурителни документи и да извършва плащания в интернет. И още: свързахме информационните системи на НАП с тези на МФ и улеснихме граждани и фирми да правят бърза и навременна справка и плащане на местни данъци и такси, включително за автомобили и имоти. До края на годината очакваме над 3 млн. трансакции с ПИК.

- А постоянните цели?

- Най-устойчив през годините остава контролът над правилата и спазване на закона. Тук няма крайна цел и финиш линия. Има ежедневна работа, процес, действия. Ние трябва да сме стриктни спрямо закона и имаме ангажимент да контролираме спазване на закона в приходната администрация и при данъкоплатците. Когато искаме промяна, ние като данъчни служители трябва да дадем пример. Макар и трудно в администрация от 8000 човека всеки ден работим в тази посока.

- Какво ще се промени при "данък уикенд"? Бизнесът има много предложения. И кога промените ще се прилагат реално, данъчната година вече е в разгара си?

- Искам да подчертая, че част от промените в начина на работа на приходната администрация за 2016 г. са точно в откритата комуникация със т.нар. собственици на процесите. Моята визия е, че човек или екип първо се доказва, а след това споделя успеха. След като доказахме за последните 3 години, че въведените от нас промени са обективна причина за постигнатите резултати, от януари 2016 г. стратегията ни на комуникация ще е още по-насочена към отворена дискусия с работодателските организации, бизнес сдружения, финансово-счетоводните организации, синдикати и най-вече клиентите на НАП. Винаги ясно съм си давал сметка, че успехът е успех, когато води до позитивен резултат за всички страни и когато е съпроводен от прозрачна и ясна комуникация.

- Прав сте, но има и много спорни промени...

- Аргументираните промени срещат по-малко съпротиви, а обяснението и отговорът на въпроса „Защо“ водят до по-ефективна комуникация. До края на 2015 г. доказвахме ефективността на стила на ръководство и на внедрените мерки. 2016 г. ще е годината с фокус върху екипната работа. Конкретно: указанията станаха факт във финална версия след приети в голямата си част предложения от бизнеса. На база на предварителни разговори имам убедеността, че България ще поиска т.нар. дерогация - изключение от правилата за облагане с ДДС по отношение на пътните превозни средства, като предлагаме да се ограничи правото за приспадане на данъчен кредит за пътни превозни средства до 50%. При получаване на положително становище от ЕК най-вероятно режимът ще се приложи от следващата година.

- Обмисля се единна ставка при облагане на ползването на фирмени активи за лични цели, което значително да облекчи режима. Засега дебатът е за около 17%.

- Имаме отговорност да гарантираме видимост на указанията и правилата по прилагане на закона за ДДС за лична употреба. Те вече са публикувани на сайта ни, с оглед желанието ни юридическите лица да познаят правата и задълженията си.

- Министърът на финансите обяви идеята за създаване на ново звено в НАП, чиито служители да имат дознателски функции, или т.нар. данъчна полиция. Какви са очакваните резултати и как те ще допълнят функциите на НАП?

- Когато се предлагат промени, най-важно е да аргументираме обективно защо има нужда те да се случат, на какво ниво са и какъв измерим резултат очакваме при реализирането им. Сега в детайл по въпроса с конкретен пример: в случаите на организирани престъпни групи, създадени за данъчни измами и с цел източване на ДДС, единственият начин за работа е наказателното преследване. Дознателските правомощия на определено за целта звено в НАП ще създадат възможност за извършване на следствени действия за установяване и разследване на данъчни престъпления. Един от аргументите е, че финансовата материя е много специфична. С предлаганите промени органите по приходите ще могат да извършват оглед, да претърсват помещения, изземват доказателства, провеждат разпити, да спират превозни средства. На практика ние можем да облекчим системата на администрацията, като получим стандартен обем от правомощия, полезни при разкриването на данъчни измами. Очакваният резултат е ръст в разкриването на данъчни престъпления, увеличаване на осъдителни присъди чрез набор от специфични доказателства и формиране на гражданско самосъзнание при борбата със сивата икономика. Разбира се, за да се случи всичко това е необходима политическа воля и законодателни промени.

- Какви мерки ще запишете в плана за действие на кабинета в раздел “Време е за данъци”?

- Министърът на финансите ясно посочи част от мерките, а именно електронно деклариране на данъци и такси, подаване на болнични по електронен път и т.н. В стратегическия ни план имаме поставени цели за увеличаване броя на подадените онлайн документи над 100 млн. документа, като до момента имаме резултат - 80 млн. Един от резултатите е намаляване на административната тежест като брой часове, нужни за подаване или получаване на информация от данъчните. Работим по възможността всяка новорегистрираща се фирма в Агенцията по вписванията да може да получи ДДС регистрация, без да се налага подаване на заявление в НАП.

- През 2015 г. инициирахте работни срещи и конференции с британската, швейцарската и други водещи данъчни администрации. По Ваша покана европейската организация на приходните администрации проведе в София през март 2016 г. европейската си конференция. Къде се позиционира НАП спрямо колегите си в света?

- За нас е важно да позиционираме НАП като една от водещите приходни администрации в ЕС. Всяка година правим анализ къде сме на картата на данъчните администрации в световен план и работим, за да бъдем по-напред. Работим с изключително иновативни и адекватни към средата в ЕС световни практики в областта на мерките на събиране и при управлението на хора, в сферата на създаване на гражданско самосъзнание. Получихме признанието на едни най-добрите приходни администрации в света - на Великобритания, Холандия, Швейцария.

- Как се управлява екип от 8000 служители? Как мотивирате и контролирате екипите си?

- Отношението и комуникацията са най-важните елементи на управлението. Когато постигнеш резултати, оптимизираш процеси, трябва да знаеш, че хората са тези, които случват промяната. Визията е да мотивираме екипите ни да са стиковани, да има синхрон в действията, да управляваме процеса на комуникация между всички нива. Промяната може да се случи с ангажирани хора, с поемане на лична отговорност, с отношение между колегите, със свобода за креативност, паралелно с аргументиране на идеите. Убеден съм, че балансът между постигане на реални резултати и отношение, признание и благодарност към колегите е възможен. Вярвам го.

✓ Удължават срока за проекти по ОП "Региони в растеж" по настояване на НСОРБ

Удължават с два месеца срока, в който 39 общини ще могат да подадат проектите си по приоритетна ос 1 на оперативна програма "Региони в растеж 2014-2020", която е за подобряване на градската среда.

Това заяви в Перник министърът на регионалното развитие Лиляна Павлова, която присъства на изнесено заседание на Управителния съвет на Националното сдружение на общините, ръководено от кмета на Велико Търново и председател на УС Даниел Панов.

Общините с одобрени инвестиционни програми ще могат да внесат 50% от планираните инвестиционни проектирания до 31 юли, а не до 31 май.

"Настоявахме за компромис, тъй като сроковете бяха много кратки. Предоговарянето дава възможност на общините да се възползват още по-ефективно от правото си на ресурс", коментира председателят на УС на НСОРБ Даниел Панов.

Националната програма за енергийна ефективност също бе сред засегнатите теми. Министър Лиляна Павлова препоръча на кметовете да подготвят проектите си, като се съобразят с новия Закон за обществените поръчки. Тя посъветва да бъдат включени само задължителните дейности - саниране, ремонт на покриви и подмяна на дограма, а за конструктивните ремонти собствениците и органите на етажната собственост да търсят други възможности за финансиране. Причината е, че интересът към Националната програма за енергийна ефективност е много голям, а ресурсите са ограничени, посочи Лиляна Павлова.

"НСОРБ е договорило частично отпадане на мораториума за земеделските земи. Общинските съвети ще могат да ги отчуждават и продават с цел реализация на инвестиции на местно ниво, които ще доведат до откриване на работни места", заяви Даниел Панов.

✓ Информационния център на НАП с по-дълго работно време

Удължават работното време на Информационния център на Националната агенция по приходите (НАП) заради приближаващия край на данъчната кампания, съобщиха от НАП.

Консултантите на агенцията ще отговорят на позвънявания от 8,30 до 18,30 ч. всеки делничен ден, вместо досегашното работно време от 9 до 17,30 часа. Промяната включва и последния ден за подаване на данъчни декларации от физически лица – 3 май 2016 г.

До момента в цялата страна са подадени общо 200 000 декларации за облагане на доходите на физическите лица, като 75 300 от тях (38%) са изпратени по електронен път.

На телефона на информационния център на НАП гражданите и представителите на фирми могат да получат съвет за декларирането и плащане на данъци и осигурителни вноски, както и възможност за автоматична проверка на здравния статус или справка за регистрация по ДДС на конкретна фирма.

[Сега](#)

✓ И международните паспорти ще бъдат с чип

Правителството отлага въвеждането на новите документи за 2018 г.

Освен личните карти и международните паспорти ще бъдат с чип за електронна идентификация. Новите документи трябва да влязат в сила от началото на 2018 г. Това предвиждат промени в Закона за българските лични документи, които са подготвени от управляващите и пуснати за съгласуване. Те станаха факт, след като по предложение на лидера на ПГ на ГЕРБ Цветан Цветанов парламентарната комисия по вътрешна сигурност отхвърли текстовете от проектозакона за електронната идентификация, които предвиждаха въвеждането на чипове в документите. Той настоя те да бъдат записани в Закона за личните документи.

Новите текстове обаче се различават доста от отменените. Най-малко защото се отлага с една година влягането на чип в новите документи. Първоначалните планове на МВР бяха те да започнат да се издават от началото на 2017 г. Предвижда се също така освен личната карта с чип да бъдат и международните паспорти. Аргументите на вносителите са, че по този начин ще се улеснят българските граждани в чужбина. Това е особено важно, след като беше дадена възможност за електронно гласуване.

Смяната на личните карти няма да е задължителна, а ще стане постепенно с изтичане на сегашните. По данни на МВР всяка година поради изтичане на срока, загуба или навършване на 14 години се издават около 600 000 лични карти, като в някои години този брой се очаква да нарасне до 1 600 000.

Има и сериозни промени по отношение на начина на съхраняване на информацията в чиповете. На тях ще бъдат записани данните, които сега са в машинночитаемата зона на личните документи. Те ще бъдат криптирани. Така лесно ще може да се проверява дали една карта не е фалшива, без да има нужда да се дава достъп до биометричните данни на титуляря. Записаните на електронния носител данни от машинночитаемата зона ще позволят и използване на личната карта за идентификация по електронен път при регистрация в болници, градски транспорт и други. Четенето на тези данни обаче изисква поставяне в четец.

Биометричните данни ще бъдат съхранявани в отделен, защитен сегмент на чипа, но това ще става само ако гражданите пожелаят да има такива. Предвижда се също и правото да се откаже използването на електронна идентификация в личните карти. Дава се възможност като алтернатива на е-идентификация всеки притежател на нова лична карта да избере доставчик на квалифициран електронен подпис, който да му издаде удостоверение за такъв.

✓ Банките събраха 158 млн. от такси само за 2 месеца

Трезори качват цените на някои услуги и въвеждат нови

Постъпленията от такси и комисиони на българската банкова система продължават да растат. Само за първите 2 месеца на годината банките у нас са спечелили от такси и комисиони 158.4 млн. лв., показва новата статистика на БНБ.

През последните няколко месеца повечето трезори у нас промениха своите официални тарифни условия в посока нагоре. Заедно с по-високите приходи от такси печалбата на банките, която само за януари и февруари е 196 млн. лв., се "подхранва" и от драстичното намаление на лихвите по депозитите, което намалява разходите им.

Приходите от такси и комисиони за първите 2 месеца на 2016 г. са с над 5.6 млн. лв. повече от тези по това перо за януари и февруари на миналата година. "Банките вдигат най-вече такси, които потребителите не могат да избегнат - например за поддръжка на разплащателна сметка", обясни пред "Сега" финансовият анализатор на "Моите пари" Десислава Николова.

Освен таксите за поддръжка на сметка, които варират от стотинки до няколко лева месечно, някои трезори въведоха такси и за спестовните си продукти. От края на март например банка ДСК вече начислява месечна такса от 2.20 на спестовните си влогове. В края на миналата година и Първа инвестиционна банка въведе 1 лев месечна такса за поддръжка на един от депозитните си продукти.

Има значително оскъпяване и на услугите за бизнеса. Например за закриване на фирмена сметка Райфайзенбанк и Сосиете Женерал Експресбанк взимат по 30 лв. такса.

При ниските лихви по спестяванията всяко вдигане на разходи по обслужването на сметките подяжда сериозно доходността за потребителите.

ПОСОКИ

Банките трупат печалби и от сериозната разлика в спада на лихвите по кредити и депозити. Докато лихвите по влоговете у нас паднаха под 1%, тези по кредитите остават високи - над 5% за ипотечните и над 10% за потребителските. Приходите на трезорите от лихви по заеми намаляват скромно с 54.6 млн. лв. до 566.7 млн. лв. А разходите им по привлечените средства са спаднали с 79.6 млн. лв. до 100.5 млн. лв., и то при продължаващ сериозен ръст на спестяванията.

[Инвестор.бг](#)

✓ 3/4 от държавния дълг на България са в евро

В края на февруари делът на дълга към БВП остава на ниво от 25,7%

В края на февруари 3/4 от държавния дълг на България е в евро, а делът му към брутния вътрешен продукт (БВП) остава на нивото от януари, когато също беше 25,7%. Това показват данните от актуалния месечен бюлетин на Министерството на финансите (МФ), публикуван миналата седмица.

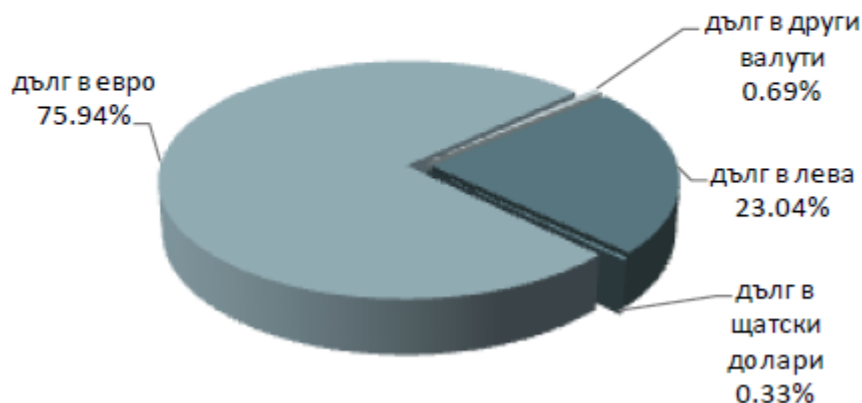
В абсолютно изражение държавният дълг възлиза на 11,6 млрд. евро, като на практика е без съществена промяна спрямо януари. Към 29 февруари 2016 г. вътрешните задължения възлизат на 3,71 млрд. евро. В края на втория месец на годината само външният дълг е за 7,889 млрд. евро.

Нивото на външния дълг остава 17,5% от БВП, а делът на вътрешните задължения - 8,2%. В структурата на дълга относителният дял на вътрешния държавен дълг е 31,9%, а на външния – 68,1%, показват изчисленията на министерството.

Към края на февруари валутната структура на държавния дълг има следните стойности: 75,9% е в евро, 23% - в левове, 0,7% - в щатски долари, и 0,3% в други валути. Фактът, че малко над 3/4 от дълга е в евро, не носи валутен риск, като страната се възползва и косвено от агресивната парична политика на Европейската централна банка, успявайки да се финансира евтино от международните пазари.

Валутна структура на държавния дълг

(към 29 февруари 2016)

Монетарните стимули на ЕЦБ потискат доходността по държавните облигации в еврозоната и косвено на тези в ЕС, което прави по-удачно емитирането на книжа в евро, отколкото в долари, които се характеризират и с валутен риск.

В дълговата политика на правителството в следващите години е включена възможността да се търси финансиране и в долари. Но през тази година страната емитира нови еврови книжа.

От своя страна емисията на дълг за близо 2 млрд. евро през март ще се отрази в повишаване на дела на дълга към БВП, тъй като излизането на международните пазари ще бъде отчетено в статистиката за следващия месец.

Само през февруари имаше една единствена емисия на държавни ценни книжа на вътрешния пазар – за 200 млн. лв. и 3-годишен срок. Именно на емисиите на вътрешния пазар се пада дела на дълга в левове от 23%.

Същевременно извършените плащания по държавния дълг за първите два месеца на 2016 г. възлизат на 276,9 млн. евро, от които 220,5 млн. евро са за погашения и 56,4 млн. евро лихви.

Към края на февруари номиналният държавногарантиран дълг* е 305 млн. евро, като 31,8 млн. евро от него са вътрешните държавни гаранции. Спрямо предходния месец размерът на държавногарантирания дълг е нагоре с 8,5 млн. евро. Повишението МФ отдава на извършените усвоявания по вътрешните и външните държавногарантирани заеми.

Все пак относителният му дял спрямо БВП остава 0,7%, като е непроменен от юни 2015 г. насам.

* По силата на чл. 18 от Закона за държавния дълг държавногарантираният дълг представлява всички финансови задължения, за които Министерският съвет е издал гаранции от името и за сметка на държавата при спазване на изискванията на Конституцията.

На вътрешния пазар държавата предоставя гаранции по силата на Закона за студентското кредитиране, а по външните задължения – за проекти към Световната банка, Европейската инвестиционна банка, Европейската банка за възстановяване и развитие и други.

New.bg

✓ Лекарите в частните болници излизат на протест

Протести от днес започват лекарите от частните болници. Това заяви пред БНР председателят на Националното сдружение на частните болници д-р Николай Болтаджиев.

Недоволството им е заради служебния Рамков договор. Медиците в общинските и държавните болници ще решат дали да подкрепят искането на частните.

Припомняме, че миналата седмица протестираха личните лекари. В крайна сметка те решиха от днес да прекратят протестите в името на пациентите. Джипитата обаче остават в стачна готовност.

Д-р Болтаджиев обясни, че още в петък е имало поредни писма от НЗОК с различна информация за отчитане на пациентите. Той коментира, че не работят по клиничните пътеки от отменената наредба номер 40. По думите на председателя на сдружението на частните болници цялата нормативна база във въпросния документ била под съмнение. В „Държавен вестник“ не били обнародвани новите клинични пътеки.

„Лекуваме по правилата на медицината и по старите алгоритми. Дай Боже, да останем само по правилата на медицината“, коментира още д-р Николай Болтаджиев.

По неговото мнение единственото решение е да се работи по Рамковия договор от миналата година, докато бъде подписан новият за 2017 година. Новите правила са наложени административно, подчерта специалистът.